

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, petek 9. aprila 1920.

St. 80.

Kompromis v jadranskem vprašanju.

Dr. Renner v Rimu. — Francosko-nemški konflikt. — Manifestacije za Reko. — Regentovo posredovanje.

Položaj na Reki.

Pesnik oznanenja, Gabriele D' Annunzio je začutil v sebi višji klic, da reši veliko nalogo, da reši Italiji Reko. Zbral je krog sebe veliko bando arditov ter se ponoči na avtomobilih prepeljal preko Krasa ter zasedel to naše mesto, to edino našo luko. Da bi bil storil to kedo drugi in ne D' Annunzio, katerega smo že od prej, predno je postal vojak poznali kot enega največjih laških pozerjev, bi mu morda končno vendarle verjeli, da dela po prepričanju in iz resnične notranjega nagiba in ljubezni do svoje domovine. Toda pesniku oznanenja, Gabrielu D' Annunziu tega pri najboljši volji ne moremo verjeti. Pri njegovem podjetju ga je vodila le njegova narava, ki žela vedno po avanturah in pozah. Tudi njegov svoječasni polet na Dunaj ni bil prav nič več nego avantura. To sem spoznal že takrat iz pogovora z onim njegovim spremljevalcem, ki je bil prisiljen pri Dunajskem Novem Mestu pristati. Klepetavi sottotenente me je imel za primorskega Italijana in radi tega mi je tudi zaupal mnogo več, kakor bi bil komu drugemu.

Peter List:

Povesti iz našega parka.

On in ona.

Njegovo pismo.

Velecenjena gospa!

Videl sem Vas na reduti in začutil sem v tistem trenutku, da brez Vas ne morem živeti. Usoda me je zanesla v to malo mesto, ki ima poleg drugih krasot tudi lepe ženske. Vsaj tako pravijo — jaz malo vem o tem. Ako grem tu in tam po Gosposki ulici, se mi zdi, da vidim in slišim mal odmev velikega mesta. Sicer pa je puščoba in samota in iskreno sem si želel, da bi prišel zopet med svet.

Toda oni večer na reduti se je vse izpremenilo; videl sem Vas in celo mesto je odmevalo v Vaši krasoti. Nisem si več želel proč, pač pa me je objelo eno edino silno hrepenenje: videti Vas, govoriti z Vami. In zdaj pohajam kakor izgubljen po ulicah; spremlja me edina želja, srečati Vas. Pogosto ne vzdržim niti do konca tam, kjer me veže dolžnost; pustim vse v nemar in hitim ven iskat Vas. Vi ne poznate te čarobne, te čudovite sile, ki obvlada človeka popolnoma. Vaša krasota me je omamila; vi ste moja prva in zadnja misel vsakega dne. Moja

Toda vse to je za nas le postranskega pomena. Glavno je, da je D' Annunzio zavzel Reko ter se v njej ugneznil tako, da ga doslej še ni bilo mogoče pregnati. Z oboroženo silo ni hotel nihče nadenj, ker stoji za njim kolikortoliko tudi službena Italija, pa naj to še tako taji. Vsekakor pa ji je mnogo ljubše, da vlada na Reki D' Annunzio, kakor pa da bi vladala kaka antantna komisija. Kolikor pa je bila spočetka cela ta afera vendarle resno mišljena, postaja sedaj dan na dan bolj komedija, komedija za svet, tragikomedijska pa za nas in deloma tudi za reško prebivalstvo samo.

Spočetka je bilo reško prebivalstvo, kolikor ni jugoslovensko, ali vsaj treznejše misleče, gotovo navdušeno za tega velikega odrešenika. To je gotovo dejstvo, katerega tajiti bi ne imelo prav nikakega smisla. Dolgotrajni brezpravni položaj in vedno bolj rasloča gospodarska, delavska in prehranjevalna kriza, pa je sčasoma spremenila te prvotne simpatije v sovraštvo. Danes Rečani razen redkih izjem sovražijo tega junaka in njegove ardite, ter komaj čakajo dneva odreditve. Prišlo bi bilo tudi gotovo že do resnega upora, toda do tega ni prišlo samo

usoda je v Vaših rokah. Povejte, ali je mogoče govoriti z Vami, kdaj in kje. Čakal bom vsak dan Vašega odgovora. Ne bodite neusmiljeni. Iz Vaših lepih oči sijuje toliko dobrote in ljubezni. Dokažite, da to ni prevara, da znate vsaj z eno besedo utolažiti bolešč hrepenenje, ki ne najde nikjer miru. Edino Vi me morete osrečiti. Hotel sem se premagati, a ni bilo mogoče. Moral sem vam pisati. In sedaj je odvisno od Vas, ali bodo moje najslajše sanje uresničene. Priložen je naslov. Oprostite, da se skrivam pod tujim imenom, dokler ne vem, ali Vam morem zaupati najsvetejše tajnosti. Poljubljam roko!

Njeno pismo.

Velecenjeni gospod!

Vaše pismo sem prejela. Pravite, da mi ne morete zaupati. Tem težje je meni odgovarjati neznanemu možu. Čitala sem z zadovoljstvom Vaše priznanje. Hotela bi Vas poznati, predno Vam odgovorim.

Njegovo pismo.

Velecenjena gospa!

Mislite si mojo radost, ko sem prejel Vaše pismo. Poljubil sem sto in stokrat te drobne vrste, ki ne obetajo ničesar in ničesar ne od-

radi groznega terorja s katerim tlačijo D' Annunzio in njegovi arditi reško prebivalstvo.

Nezadovoljnost pa se je polastila tudi njegovih arditov samih. Naveličali so se čepeti neprestano na Reki odrezani od vsega ostalega sveta. Temu se pridružuje še pomanjkanje in dejstvo, da ne prejemajo več tako sijajnih gaž, kakor so jih prejeli začetkom, ker primanjkuje D' Annunziu denarja. Vse kar jih še drži na Reki je prostost počenjanja, ki je za nje na Reki neomejena.

Nezadovoljen pa je končno tudi D' Annunzio sam. Mislil je, da si bo s svojim nastopom pridobil naklonjenost sveta, toda mesto tega ga je doletel samo posmeh. Njegova pšenica ni obrodila, njegova akcija je postala brezpomembna, poti nazaj pa ni. Sam se ne more umakniti z Reke, že iz moralnih vzrokov ne, drugič pa tudi ne ve, kam naj bi šel in deloma se boji tudi Italijanov samih, ker bi si s svojim odhodom, ne da bi dosegel ono, kar je nanj zidalo italijansko javno mnenje, nakopal na glavo sovražstvo in posmeh celega naroda.

D' Annunzio je danes ujetnik svoje lastne avanture, in svojih arditov, katerim mora nolens volens izpolniti vse karkoli

klanjajo. Razumem Vaš položaj. Ne hoteli bi pisati staremu grdemu možu. Vem, toda jaz sem mlad. Ali sem lep, o tem boste sodili sami. Samo dovolite mi, da Vas zopet vidim. Naše mesto je v tem oziru malomestno; izve se vsaka stvar in opravlja se mnogo. Tudi o Vas sem že čul govoriti. Zato je naravno, da se vsak skriva v svoje zatijše. In žena mora varovati ugled svojega moža. Zato sem razumel Vaše pismo. Veselilo me je, da se nisem varal. Pojdem jutri zopet ob istem času mimo Vas, kakor včeraj — kajti včeraj sem Vas srečal. Bili ste v družbi mladega gospoda in niste slutili, da sem tako blizu. Ko ste zavili mimo hotela v Dvorsko ulico, se mi je zdelo, da ste se celo ozrla name. Danes bom zopet tam ob istem času. Upam, da ne boste imeli pomislekov; nečem biti Vam nič drugega kakor udan prijatelj, ki Vas obožuje. Ljubim Vašo krasoto in želim Vas videti vsak dan. Pozdravljam Vas v tej temni noči, ki iz nje diha že prva pomlad.

Njeno pismo.

Velecenjeni gospod!

Zdi se mi, da sem Vas videla. Saj ste to bili Vi, oni gospod, ki je stal na oglu ulice vis-a-vis hotelu. Dobro — dovolim Vam, da se

od njega zahtevajo. Kaznovati jih ne sme, ker sicer bi se mu uprli. Radi tega se pa tudi dan za dnem bolj širi anarhija in Reka je danes podobna taborišču razbojnikov, pravo piratsko gnezdo. Iz tega piratstva se je tudi porodila misel proklamirati Reko za samostojno in neodvisno državo, kar se je tudi zadnjega preteklega meseca zgodilo. D' Annunzio je sporočil italijanski vladi, da se proglašja Reka za neodvisno državo. Da bi si meje te majhne države razširil, pa je nameraval zasesti ozemlje do Št. Petra in Snežnika, kar mu pa ni uspelo.

Kakšen bo nadaljni razvoj dogodkov na Reki? Z gotovostjo bi bilo težko kaj prorokovati. Eno pa je skoro gotovo, da se D' Annunzio in njegovi arditi zlepa ne bodo umaknili z Reke. Če pa ostanejo, čakajo Reko in njeno prebivalstvo še grozni dnevi. Čimdalje bo trajalo to stanje, tembolj bo rastla anarhija, tembolj bo padala disciplina in morala D' Annunzijevih arditov. Reško prebivalstvo bo vedno bolj obuboževalo, vedno bolj trpelo, ter se tudi vedno bolj redčilo, kajti prisiljeno bo izseliti se. Prvič radi anarhije, drugič pa radi pomanjkanja in splošne trgovske in delavske stagnacije. Reka je z našo zemljo tako tesno zvezana, da brez nje absolutno ne more živeti.

Za človeško moralo.

Zadnji* je prinesel »Slovenski narod« članek o rimsko-katoliški internaciji. Naj podamo tudi mi kratko replikacijo tega kar smo slišali ter obrazložimo o tej stvari tudi naše stališče. Pred vsem pa moramo povedati, da razločujemo in moramo razločevati med onim krščanstvom koncem rimske dobe ki je podrlo ves tedanji gnili svet, med ono velikansko silo, ki je temeljila v nepokvarjeni in poštenosti človeški notranjosti, v moralnem čutu človeka in pa med današnjim izrastkom prvotnega, na humaniteti in medsebojni ljubezni vzgojenega krščanstva.

Prvotno krščanstvo se je razpaslo v ono kompromisarsko kapitalistično družbo, ki hoče z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi obvladati svet. Ta družba ni več zgrajena na Kristovih naukih o enakosti in bratstvu, temveč na patriarhalni oblasti in kapitalistični upravi, ki jo imenujemo cerkev. To religiozno vero, da jo tako imenujemo, ki nimā s prvotnimi nauki skoraj ničesar skupnega, ono, ki si je oblatila roke v bojih med cerkvijo in državo v srednjem veku, ki je sklepala kompromise z monarhi ter s pomočjo države brezpogojno obvladala svet, pa je treba ločiti od one vere vase, ki jo

mi ob drugi priliki na ulici približate. Hočem govoriti z Vami.

Njegovo pismo.

Velečenjena gospa!

Da, to sem bil jaz. Videl sem Vas, kako ste prihajali po ulici navzgor in nisem vedel, ali bi obstal ali pobegnul. Dumas pravi v svoji »Dami s kamelijami«, da ljubezen človeka nebeško potroči. Gotovo ste čitali ta krasni roman. Zato se ne čudite moji boječnosti. In tudi v tej svoji sreči sem ves razdvojen. Ko sem čutil na sebi Vaš jasni pogled, takrat se je zbegala moja misel in zdelo se mi je, da bi se Vam ne mogel bližati. Srečen sem, da sem prejel od Vas te lepe vrste in ostanem Vaš tih oboževalec. Verujem v usodo. Prej ali slej se bosta srečali najini pot. Bodite mi dobri.

(Konec prih.)

lahko identificiramo s celoto etičnih načel nepokvarjenega človeka, kratko s človeško moralo.

Ta vera vase, ali morala, ki stremi za poplmenitvijo misli in srcā, brez katere človek ni več človek, temveč postane žival, ta vera je neobhodno potrebna in v tem smo si vsi edini, da moramo stremiti za tem, da se jo še bolj poglobi ter da se zabrani nje nadaljnje propadanje, ki posebno danes razsaja in grozi, da uniči v človeku vsak moralni čut, vsako misel, ki gre čez horizont egoizma. Prav dobro vemo, da se mora to storiti, ako ne, zdrevimo v neizbežen propad. Pokazali smo razloček med prvo požrtvovalno vero prvih kristjanov in na institucijo, ki se je razvila iz nje, ter danes znova poskuša dobiti v svoje roke zrahljano oblast potom kompromisov, političnega strankarstva ter novo rimsko-katoliško internacijo. Tega izprijenega organizma, ki si je skozi ves srednji in novi vek mazal roke s posvetnimi boji za nadoblast, ki je med svetovno vojno podpiral ravno radi svoje rimsko-katoliške internacionale politiko katoliške Avstrije ter se danes znova prilagodi vsem vetrovom, čamo da se obdrži na vladi, tega pa ne moremo odobravati nikoli.

Ta organizem nosi pri nas na Slovenskem ime SLS; v svojem bistvu pa je ta stranka ravno taka kakor vse druge zgrajene na tej podlagi. Kakor vse druge, tako vlača tudi naša SLS vero, ki bi morala biti nekaj vzvišenega, kakor vlačugo na cesti ter jo obmetava z najgršim političnim blatom.

Mi vemo, da se mora splošna morala, človeška vera vase krepiti, da se mora ojačiti, toda prav tako dobro vemo, da tega naše klerikalstvo nikoli ne bo doseglo, ampak nasprotno, celo onemogočilo. Morala je ono, česar človeštvo danes tako krvavo potrebuje in te morale, te zdrave, resnične, globoke morale mu je treba dati, te, toda ne one, ki jo prodaja klerikalna stranka potom svojega časopisja, svojih duhovnikov, poslancev in ministrov.

R.

Dnevne vesti.

Cene sukna. Samovoljnost določevanja cen naših trgovcev se vidi najlepše na suknu v izložbenih oknih. V štirih različnih manufakturnih trgovinah je izloženo eno in isto sukno za moške obleke, toda v vsaki ima drugačno ceno. V eni stane meter 540 K, v drugi 580 K, v tretji 680 K, v četrti pa že 700 K. Razlika med najnižjo in najvišjo ceno je torej kar za 160 K pri metru. Lepše ilustracije sedanjih razmer bi bilo težko najti kakor je ta.

Upokojen je bil v Celovcu koroški deželni šolski nadzornik, profesor Benda, znan sovražnik Slovencev, ki je prestavljal slovensko učiteljstvo v nemške kraje, na slovenske šole pa pošiljal Nemce. Njegovo delo je danes zrušeno in z njim se je zrušil tudi on.

Glasovanje na Koroškem se bo vršilo, kot se sodi, koncem letošnjega poletja.

O tržaških razmerah. Vzrok velike tržaške stavke nam postane jasen komaj tedaj, ko nam postanejo jasne razmere, ki vladajo sedaj v Trstu in razpoloženje tržaškega prebivalstva sploh. Tržačani, seveda le Italijani in italijanaši, so sanjali o Italiji in hrepeneli po njej, kakor morda nobeno drugo prebivalstvo nekdanje Avstroogrške po odrešitvi. Ko so prišli Italijani 1918. leta v Trst, je bilo njihovo navdušenje nepopisno, toda že po preteku enega tedna se je začelo kaliti. Italija jih je razočarala. Ni jim prinesla onega,

kar so pričakovali, odvzela pa jim je vse ono, kar so imeli. To razočaranje je vedno bolj rastlo, tembolj, čimbolj je Trst propadal. V teku nekaj mesecev pa so tudi najbolj zagrizeni uvideli, da drvi Trst pod Italijo v neizbežno pogubo. In Tržačani, ki ljubi svoj Trst, kakor malokateri meščan svoje mesto, je začel Italijane sovražiti. Danes je sovražstvo Tržačanov do Italijanov tako veliko, da si ga, kdor ga ne pozna, sploh ne more predstavljati. V tem svojem sovražstvu pa se Trst oklepa — komunizma in danes je Trst gotovo najbolj komunistično mesto v Italiji. Število karabinerjev, ki so jih Tržačani že pobili, presega daleč stotino. V svojem sovražstvu do Italije, kličejo Italijani, ki ne znajo besedice slovensko »Eviva Jugoslavia!« In to o belem dnevu, samo da jeze italijansko vojaštvo. Ječe so tako prehapolnjene, da morajo arestante izpuščati samo zato, ker nimajo v ječah prostora. V takih razmerah se vrši sedanja »poizkusna« stavka v Trstu.

Zadušnice za padle junake. Dne 17. t. m. se vrše na poziv ministrstva verstva po vseh krajih naše države maše zadušnice za padle bojivnike svetovne vojne, naše in zavezniške.

Ljubljansko kr. gledališče bo prejelo 600.000 K državne podpore.

Nov dnevnik v Pragi. V Pragi je začel izhajati nov velik dnevnik »Slavia«.

Za referenta umetniškega oddelka v ministrstvu za prosveto je imenovan največji sedanji srbski književnik Bora Stanković.

Olimpijske igre. Predpriprave za sedmo olimpijado, ki se vrši v Antverpnu, so že v polnem teku. Belgijski olimpijski odbor je razposlal program ter obširne brošure glede vsakega športa, ki je pripuščten k olimpijski tekmi. K olimpijskim igram smo povabljeni tudi mi, Jugoslovenci.

Izpremembe voznega reda. Obratno ravnateljstvo južne železnice naznanja: Vsled upeljave poletnega časa v Nemški Avstriji in Italiji se izpremeni vozni red ekspresnih vlakov Dunaj—Trst med Špiljami in Logatcem, in sicer vozita od 9. aprila dalje namesto sedanjih vlakov št. 3a in 4a z odhodom iz Špilj, oziroma Logatca za eno uro prej kakor dosedanja ekspresna vlaka. Prihod brzovlaka št. 3a v Maribor ob 12.34, odhod 13.24, prihod v Celje 14.35, odhod 14.50, prihod v Ljubljano ob 16.27, odhod 16.47. V nasprotni smeri pride brzovlak št. 4a iz Trsta v Ljubljano ob 9.49, odhod 10.29, prihod v Celje ob 12.10, odhod 12.25, prihod v Maribor ob 13.48, odhod 14.08.

Novi odredbe na naših srednjih šolah. Višji šolski svet je v svoji zadnji seji sklenil, da se uvede na vseh učnih zavodih telovadba kot obvezen predmet. V to svrhu se sistemizirajo službe telovadnih učiteljev in se oddajo izprašanim prosilcem. Nadalje je višji šolski svet sklenil, da se uvede za I. razred srednjih šol poskusna doba za dijake do božiča. Končno se je sprejela resolucija, ki meri na to, da se nastavi posebni šolski zdravniki in da se ustanove zobozdravniški ambulatoriji za dijake iz neimovitih rodbin. V isti seji se je tudi sprejel načrt novega disciplinarnega reda za vse srednje šole.

Sokol v Studencih priredil v soboto, dne 17. aprila 1920 ob 20. (8.) uri zvečer v vseh prostorih Narodn. doma telovadno akademijo. Spored je razviden na lepaki. Mlado društvo nastopi prvič in pokazalo bo, koliko se lahko doseže z mirnim in odločnim delom. Sokol ima svoj lastni krasni dom, močna sokolska roka je posekala hrast, ki so ga vsadili naši najhujši nasprotniki. — Da se društvo opomore tudi gmočno, vabimo vse prijatelje Sokola, da se akademije mnogobrojno udeležijo. Ker je čisti dobiček namenjen za Sokolski dom, se preplačila in darila hvaležno sprejemajo. Zdravo!

Smetanov simfonični ciklus »Má vlast« v soboto dne 10. aprila 1920 ob 20. uri (8.) v Götzovi dvorani, proizvajan po Mariborski divizijski godbi z jako pomnoženim orkestrom (okoli 80 prvovrstnih godbenikov) pod vodstvom njenega neumornega kapelnika Ferdo

Herzoga, bo pomenjal vsekakor višek letošnje muzikalne sezije v Mariboru. Pri tem je treba poudarjati, da je Maribor baš po zaslugi naše vojaške godbe eno tistih redkih mest v Jugoslaviji, ki se lahko ponašajo z lepimi, umetniško visoko stoječimi koncerti. Kljub mnogim težkočam je delala neumorno za povzdigo in razširjenje dobre glasbe v našem mestu. Smetanov simfonični ciklus jo je stal mnogo truda. Predvsem je bilo treba dobiti notni material iz Prage. Po dolgotrajnih pogajanjih se je končno s posredovanjem tajnika češkega prosvetnega ministrstva g. dr. Wirtha in ravnatelja praškega konzervatorija g. Spilka, posrečilo ga dobiti od dirigenta Združenega orkestra v Pragi, gosp. Ostrčila. Celotni ciklus (vseh 6 delov) se je dozdal izvajal samo še v Pragi, Parizu in v Ameriki. Upati je, da bo mariborsko občinstvo vedelo ceniti visoko umetniško vrednost te nesmrtna kompozicije, trud godbenega vodstva pa poplačati s tem, da napolni dvorano do zadnjega kotička. S tem koncertom se zaključi letošnja glasbena sezija vojaške godbe, ki je povabljen v Beograd, kjer bo ponavljala ciklus „Má vlast“; pozneje pa odide v Rogaško Slatino. Prihodnji koncert bo šele oktobra meseca. Še enkrat ponavljamo, da je kulturna dolžnost vsakega inteligentnega Mariborčana, da poseti jutrajšnji koncert. Predprodaja vstopnic: trgovina z muzikalijami Höfer v Šolski ulici in trgovina s papirjem Brišnik v Slovenski ulici.

Spored velikega ljudskega koncerta v prid Dijaške kuhinje v Mariboru je jako zanimiv. 120 pevcev in pevk ter 50 godbenikov divizijske godbe bo proizvajalo: 1. Smetanov, Overt. k »Libuši« (orkester). 2. Schwab, Zlata kanglica. Mešan zbor z orkestrom. 3. Smetana, Zbor vaščanov iz »Prodane neveste«. Mešan zbor z orkestrom. 4. Mešani zbori: a) A. Förster, Naše gore; b) L. Hudovernik, Naša zvezda; c) G. Ipavic, Miloda; č) Ruski narodni (harm. E. Beran). 5. Beran: A. Dumka, b) Scherzo. Orkester. 6. Dvorak, IV. slovenski tanec. Orkester. 7. Mozart, Overtura k »Carobni piščali. 8. Ženski zbori z orkestrom: a) Beran, Introdukcija. Orkester, Spev vil. Spev in ples vil (alt solo); b) H. Volarič: Slovenskim mladenkam. 9. Borodin, S step. Orkester. 10. Jenko, Zbor ciganov iz »Vračara«. Mešan zbor z orkestrom. Koncert se vrši dne 16. aprila (petek) ob 20. uri zvečer v Götzovi dvorani. Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici od ponedeljka dalje.

Razpust našega gospodarskega odredka v Parizu. Naši mirovni delegaciji v Parizu je bil dodeljen poseben gospodarski sosvet za mirovna pogajanja, v kolikor so ona v zvezi z gospodarskimi vprašanji. Ker so vse mirovne pogodbe, ki nas tudi gospodarsko zanimajo, že sklenjene, je ta odsek sedaj razpuščen.

Stavka v Pulju. Delavstvo puljskih arzenalov je stopilo v stavko, ker vlada ni hotela ugoditi njihovim zahtevam po zvišanju mezde. Stavka nad 10.000 delavcev.

Falsifikati italijanskih lir. Na Dunaju kroži veliko število falzificiranih italijanskih bankovcev po 50 in 100 lir starejše emisije od leta 1896. Ti falsifikati, ki so najbrže enega in istega izvora se razlikujejo od pravih bankovcev osobito po sledečih znamenjih: Pravi bankovci imajo na obeh straneh v velikem medaljonu razločno izkovan Neptunovo glavo v vodenem tisku le v proziračo luči, torej transparentno, pri falzifikatih se pa vidi to glavo le na hrbtni strani v medlo sivi, nerazločni posneti sliki. Te falsifikate je baje izdajal neki Italijan pri nakupih v trgovinah. Popisan je kot 25—30 let star, velike, vitke rasti, temnih lasi, temnih lic brez brade ali z majhnimi brkami, oblečen je v zelenkast, kosmat površnik in nosi mehak zelen klobuk. Nahajal se je večidel v spremstvu neke žene v starosti 20—25 let, srednje velikosti, vitke rasti z lepim okroglim licem, temnih las, oblečene v temnomoder kostum s slamnikom, tolmačila mu je pogovore. Ta popis je prikladen na nekoga Luigi Lagomarsino, trgovca iz Milana, rojen 24. 5. 1895 v Milanu in tja pristojen in Malvino Mallaire ali Valerijo Mallaire, rojena leta 1900 v Innsbruck, ki sta stanovala od

13. do 23. 3. 1920 v hotelu Stefanie na Dunaju in zadnji dan pa nenadoma zapustila ta hotel. Občinstvo se opozarja na te falzifikate in da v slučaju pojave popisanih oseb to takoj naznani pristojni oblasti.

Soyražniki tihotapcev. Najnovejši dogodki dokazujejo, da imajo tihotapci poleg oblasti še veliko hujše nasprotnike in to gotove tolpe, ki preže na tihotapce samo z namenom, da se na roparski način polaste njihovega imetja. V Ljubljani in v raznih obmejnih krajih so organizirane, kakor se dozdeva, razne roparske družbe, ki preže na tihotapce ob meji, da jih oropajo in so kot taki seveda v hudem boju z orožniki. Te dni je neki orožniški stražmojster o demarkacijski črti skupno s svojim srbskim vojakom spremljevalcem naletel na dva taka lopova. Enemu se je posrečilo pobegniti, drugega pa so ujeli in spoznali v njem ljubljanskega tapetnika Cemažarja. Oba sta bila oblečena v vojaško obleko in oborožena s puško.

Sladkorna industrija. Pred vojno smo dobivali iz Čehoslovaške sladkorja, kolikor smo ga rabili, ker smo bili s Čehoslovaki v eni državi. V Jugoslaviji imamo samo osem sladkornih tovarov, ki nikakor ne morejo proizvajati toliko sladkorja, kolikor ga rabimo. Iz Čehoslovaške je sladkor težko dobiti ali je pa silno drag in misliti se mora na ustanavljanje novih sladkornih tovarov v Jugoslaviji. Kakor je znano, se misli ustanoviti sladkorna tovarna v Posavju okolu Krškega ali Brežic. Pa tudi v Prekmurju se misli na pridelovanje sladkorne repe in na ustanovitev sladkorne tovarne. Vse se lahko naredi pri nas, ničesar nam ne bi trebalo primanjkovati, samo malo podjetnosti je treba in — volje do dela.

Kolekovanje kronskih novčanic. V celi naši državi je bilo kolekovanih 4.610.436.419 K. Na posamezne dežele odpade: na Hrvatsko in Slavonijo 1.679.253.389 K t. j. 36,44%; na Banat, Bačko in Baranje 1.255.942.110 K t. j. 27,24%; na Slovenijo 717.463.870 K t. j. 15,56%; na Bosno in Hercegovino 446.806.269 K t. j. 9,69%; na Srbijo in Črnogoro 315.685.949 K t. j. 6,84%; ter na Dalmacijo 195.384.805 K t. j. 4,23%. Pri žigosanju pa je bilo v naši državi predloženih 5.322.593.215 K.

Zadnje vesti.

Kompromis v jadranskem vprašanju.

DKU Berlin, 9. aprila. »Vossische Zeitung« poroča iz Bazla: Po poročilih »Seccola« je prišlo po prizadevanju Lloyda Georgeja v jadranskem vprašanju do kompromisa. Italija dobi nadoblast nad Reko, Jugoslavija pa nad Sušakom, rečinsko delto, Barošem ter Volosko. Opatija pripade Italiji, v zameno pa dobi Jugoslavija Skadar.

Dr. Renner v Rimu.

DKU Rim, 8. aprila. Danes dopoldan so državni kancler dr. Renner ter avstrijski državni tajniki konferirali z ministrskim predsednikom Nittijem. Konferenca je trajala nad eno uro. Na to je sprejel dr. Rennerja ter ostale člane avstrijske misije kralj Viktor Emanuel ter jih povabil na zajtrk, katerega so se udeležili tudi ministri, Nitti, Luzatto, Ferraris, Nava in Falkoni ter državni podtajnik Sforza.

DKU Rim, 8. aprila. Italijanski minister za industrijo, trgovino in javna dela, preskrbo in prehrano Ferraris je sprejel včeraj v daljši avdijenci avstrijskega državnega tajnika za trgovino in obrt, Zerdicka, državnega podtajnika dr. Ellenboga ter državnega tajnika za promet.

DKU Rim, 9. aprila. Danes opoldan sprejme papež v avdijenco dr. Rennerja.

DKU Dunaj, 9. aprila. Politična korespondenca izjavlja napram fantastičnim govoricam, ki se širijo o pomenu dr. Rennerjevega potovanja v Rim, da je pravi namen rimske konference sklopljenje navadnih zvez med obema vladama in državama ter pospešitev izvedbe st. germainške mirovne pogodbe, čemur se pridružuje še cela vrsta drugih gospodarskih vprašanj.

Francosko-nemški konflikt.

DKU Berlin, 9. aprila. Kakor poročajo frankfurtski listi so dospele tjakaj nove francoske čete. V splošnem se obnašajo Francozi mirno. Včeraj zjutraj je bila na glavnem kolodvoru obstreljena neka ženska, nekoliko pozneje pa je bila ustreljena neka mlada deklica, obe ker sta prekoračili zaporno črto.

DKU Frankfurt, 8. aprila. (Havas.) Včeraj ponoči so se raznesle po mestu govorice, da so dobili Francozi od alijancev nalog, da izpraznijo mesto. Dijaštvo je začelo hujskati množico na francoske vojake. Na več mestih je prišlo do spopadov pri katerih je bilo mnogo Nemcev ranjenih in ubitih. Ob 20. uri pa je bil red zopet vzpostavljen; patrulje so očistile ulice. Po 21. uri ne sme nihče več na ulico.

DKU Frankfurt, 9. aprila. (Havas.) Pri zasedbi mesta razorožene čete varnostne straže so bile prepeljane izven zasedbene cone. V ruhrskem ozemlju je zasedla državna bramba mesto Essen. V angleško cono pobegli oboroženi delavci štejejo več tisoč. Pričuje se jih še okrog 10.000, ki bodo takoj razoroženi.

DKU Berlin, 9. aprila. »Acht-Uhr Blatt« poroča: Po poročilu »Berlinskih Tidend« je poslal francoski ministrski predsednik Millerand vsem francoskim poslaništvom cirkularno brzojavko v kateri naznanja, da bo morala Nemčija, vključno temu, da ni nobenega govora o kontribucijah, vendarle plačati stroške francoske zasedbe Mainaua.

DKU Berlin, 9. aprila. »Berliner Tageblatt« poroča iz Rima: Ministrski predsednik Nitti je sprejel nemškega zastopnika Herfta ter mu sporočil, da smatra italijanska vlada ruhrsko vprašanje za popolnoma notranjo nemško zadevo. Italija želi radi tega skorajšnjo ugodno poravnavo, brez nadaljnjih zapletljajev, ki bi bili za vso Evropo lahko škodljivi.

DKU Pariz, 9. aprila. (Brezžično.) Gotove agenture so raznesle po Nemčiji in po drugih neutralnih državah vest, da je dobila francoska vlada od Anglije in Amerike poziv, da mora takoj izprazniti Frankfurt. Te tendenciozne vesti so popolnoma brez podlage.

Manifestacije za Reko.

Zagreb, 9. aprila. Za nedeljo, 11. t. m. se pripravljajo po vseh večjih mestih naše države manifestacije za Reko in proti name-ravanemu kompromisu. Manifestacije se bodo vršile v Beogradu, Zagrebu, Osijeku, Sarajevu, Splitu itd. (Kaj pa Ljubljana in Maribor? Op. ur.)

Regentovo posredovanje.

Beograd, 9. aprila. Prestolonaslednik, regent Aleksander je prevzel vodstvo pogajanj za sestavo koncentracijske, ali pa vsaj neutralne vlade sam v svoje roke. Sprejel je tekom zadnjih par dni že več političnih osebnosti ter dolgo z njimi konferiral.

Razne vesti.

Batine za tatove na Angleškem. V Lincolniru so bili obsojeni 4 mladeniči na 12 batin. To je tako učinkovalo, da je bilo v

Londonu za isti zločin na enak način kaznovanih že mnogo oseb. Kazen se izvršuje z bičem iz kože, na katerem so na koncu svinčene krogljice. Kazen se izvrši naenkrat in ne na obroke.

Čudno naključje. Te dni je umrl na Češkem veleposestnik Kamilo Rohan. Pred leti je začel zidati poleg svojega gradu velik stolp. Ker pa mu je neka ciganka prorokovala, da bo tisti dan, ko bo stolp dogotovljen, umrl, je ustavil svoje delo. Po prevratu je pričel gradnjo

nadaljevati in delo tudi dokončal. Ko se je vršil pred kratkim uradni pregled stolpa, je veleposestnika, ki je bil že dalj časa bolan, zadel mrtvoud in je obležal na mestu mrtvega.

Ogromen hleb sira. Komisar za mlekarstvo v Kanadi, John Ribertson, je dal izgotoviti ogromen hleb sira, kakor ga dosedaj še ni bilo videti. Tehta 22.000 funtov in je 10.000 krav skozi tri dni dajalo zanj mleko. Sir je baje jako dober. Čisto ameriško.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: F. r. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Vinske steklenice (buteljke) kupujemo vsako množino po najvišjih cenah. Kletarstvo Hoppe in Valjak, Šolska ulica 1. 3-1

Podpisani bančni zavodi vljudno naznanjajo, da obrestujejo

vloge na knjižice s 3 in $1\frac{1}{2}\%$, vloge na tekoči račun s 3%

počenši s 1. aprilom 1920.

Istočasno obveščajo, da so počenši z 12. aprilom 1920 uradne ure za stranke

258

od 8. do 12. ure dopoludne.

Anglo-avstrijska banka

Jadranska banka

Ljubljanska kreditna banka

Mariborska eskomptna banka

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.